

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvoinnin digitaalinen palvelutarjotin

Ajankohtaiset 15.8.2024

Hyvinvoinnin yhteistyöryhmä Hyry

Ulla Honkamäki, projektipäällikkö

POP-Digi-hoitotakuu -hanke

RRP2 Hyvinvoinnin edistämisen palvelukonsepti

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Työn taustaa ja tarkoitusta

Hyvinvoinnin palvelutarjotin on Pohteen verkkosivuille rakentuva kokonaisuus, jonka kehitys rahoitetaan 12/25 asti EU kertaluontoisesta elpymisvälineestä

Palvelutarjottimelle kootaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen, kuntien, seurakuntien ja järjestöjen tarjoamia hyte-palveluja, -toimintoja ja -aktiviteetteja.

Palvelun kehittäminen hankeaikana (2022-2025) on osa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa (RRP) ja kuuluu Pohteella POP-digi-hoitotakuu -hankkeeseen

Ohjelman tavoite on, että alueelliset digitaaliset palvelutarjottimet ovat käytössä vuoden 2024 loppuun mennessä kaikilla hyvinvointialueilla sisältäen muun muassa elintapa-, sote-, kulttuuri-, liikunta- ja luontopalvelut.

Hankkeen tavoitteena on edistää hoitotakuun toteutumista vahvistamalla ennaltaehkäisyä ja varhaista ongelmien tunnistamista

Tarkoituksena on pyrkiä kohdentamaan palvelut ja resurssit tarkoituksenmukaisemmin ja ennaltaehkäistä sairauksia sekä vähentää sote-palveluiden tarvetta.

Palvelutarjottimen tarkoituksena on, että asukas löytää helposti hyvinvointia tukevat palvelut ja edistää hyvinvointiaan itsenäisesti tai ammattilaisen tukemana.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvoinnin verkkopalvelun toimintamallin visuaalinen kuvaus

Tiedon tuottajat

Pohde, kunnat ja järjestöt tai muut kolmannen sektorin toimijat

Hyvinvointialue, kunnat ja järjestöt kuvaavat tarjoamansa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut itse palvelutietovarantoon tai lähellä.fi -palveluun, joista tiedot ohjautuvat verkkopalveluun.

Lisäksi palveluun kootaan tutkimukseen perustuvaa tietoa, itse- ja omahoidon välineitä sekä kansallisia hyvinvointia edistäviä digitaalisia palveluita.

Hyvinvoinnin verkkopalvelu

Esittelee hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa

Tarjoaa tietoa, ohjeita ja työkaluja omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen

Kokoaa hyvinvointia tukevat palvelut asukkaalle yhteen paikkaan helposti löydettäviksi

Tiedon hyödyntäjät

Käyttö itsenäisesti

Käyttö yhdessä tai ohjatusti

Tiedon etsiminen asiakkaalle

Ajankohtaiset työstämme

Tekninen kehittäminen etenee

- **1.demo elokuussa julki.** Alustan 1.0-version tuotantojulkaisu 2024 vuoden lopussa. Ketterää kehittämistä jatketaan vuonna 2025.
 - Kaikki minimateemat Ptvstä tuotu (Oulu, Kalajoki) 1.demossa. Teemoja ja kuntia lisätään, kun nähdään, että ptv-rajapinta toimii. Graafikko työstää visuaalista ilmettä ja ikoneja. Ux-suunnittelija tehnyt Figmaan prototyypin käyttäjäpolusta. Sisällön tuottajat hankittu. Säännölliset palaverit kehittäjäjoukon kanssa.
- [Hallintamalli kuvattu.](#)
- Kaleva median-kalenterin integraatiota suunniteltu **tapahtumakalenterin jatkokehittämisenä.**
- **Chatbot kehittäminen** alkaa. Projektisuunnittelija Heidi Hankonen aloitti työnsä 7.8.
- **Tavoitteena käyttäjälähtöinen, saavutettava, helppokäyttöinen, houkutteleva sivusto.**
- Kurkataan prototyyppiin

Ajankohtaiset

PTV-tuki alueelle

- **23/30 kunnissa** pidetty/sovittu työpajat. Riitta ja Sami K kartoittaneet kuntien kaikki palvelut ja jakavat kuntien päivittäjille Excelin kunnan palvelukuvaukista.
- PTV kuvausten lkm Pohteen alueella n.3980kpl, joista THL-minimi 1553kpl (tarjottimelle nousevaa). Lähellä.fi In-integ. myötä 6/24 siirtymässä 257kpl. Lipas.fi kuvauksia 4881kpl. Eli **tämän hetken mukaan tarjottimella tullaan hallitsemaan 9118kpl palvelukuvausta ja liitosta** (Pohde-hva vrt 2799kpl).
- Perustettu yhteinen TEAMS-tila alueen PTV-päivittäjille. Tukitunnit säännöllisesti.
- Lähellä.fi kautta annetaan tukea järjestöille PTV-päivittämiseen.

Ajankohtaiset

Palvelumuotoilu -projekti

- Palvelumuotoilun **tavoitteena käyttäjälähtöiset toimintamallit, sisällöt ja rakenteet sekä käyttöönottosuunnitelma tarjottimelle**
- Kaskas ja hanketiimi sidosryhmien kanssa työstänyt. Loppuraportti tarjottimen osalta valmis. Aikataulu: huhti-kesäkuu tarjottimen osalta, elintapojen osuutta tehdään myös syksyllä

Hyte-osaamisen vahvistaminen -pilotti

- **Tavoitteena on rakentaa ja toteuttaa sote-ammattilaisille suunnattua hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista vahvistava koulutus sekä koulutusta tukeva materiaalipaketti.**
- Mukana 6 hyvinvointialuetta (Pohjois-Pohjanmaa, Kanta-Häme, Helsinki, Pohjois-Savo, Pohjanmaa sekä Vantaa ja Kerava). THL koordinoi. Aikataulu: Kevät/kesä 2024 sisällön suunnittelu ja toteutus, pilotointi alueilla syksyllä 2024. Pohteella pilotoidaan Aino-neuvonnan ohjaajien kanssa.

Lipas –liikunnan paikkatietojärjestelmä ja Palvelutietovaranto -pilotti

- **Tavoite on, että kunta ilmoittaisi liikuntapaikkatiedot yhteen paikkaan nykyisen kahden sijasta (Lipas ja PTV).** Integraatio on yhdensuuntainen Lippaasta PTV:n ja siitä saatava hyöty kattaa kaikki Suomen kunnat/hyvinvointialueiden hyte-palvelutarjottimet.
- Integraatio toteutetaan yhteistyössä Lipas-järjestelmän (Jyväskylän yliopisto), Pohteen, kuntatoimijoiden ja DVV:n kanssa. Etenee aikataulun mukaisesti. Oulainen ensi vaiheen toteutuksessa mukana. Integraatiossa hyödynnetään tekoälyä.

Ajankohtaiset

Etäelintapaohjannan pilotti jatkuu Digitaalisen sotekeskuksen kunnissa.

- Palvelutuotantoon jalkauttaminen päätehtävänä. Lisäksi elintapa-sisällön tuottoa tarjottimelle

Hyte-hanketyöstä pidetty infoja eri kohderyhmille ja osallistuttu kansallisiin sekä alueellisiin verkostoihin ja tapahtumiin

- Ainot ja Reinot, Pohteen viestintäverkosto, sote-ammattilaiset, hyte-verkostot, ehkäisevän tuen kartan verkostot, Nivalan messut, järjestöyhteistyö, Digitaitoviikko,

Hyvinvointilähete-toimintamallin suunnittelu ja pilotointi aloitettu.

- Hyödynnetään 2022 tehtyä pilottia ja tulevaa hyte-tarjotinta. Yht.hlönä anniina.halonen@pohde.fi

Hyte-hankkeen tuuraavana projektipäällikkönä toimii Ulla Honkamäki.

- Projektin etenemiseen emme näe tällä vaikutusta. Projektiryhmällä on ollut jo aiemmin vastuu työpakettien etenemisestä.

Miten tästä eteenpäin?

- Palvelumuotoiluprojekti jatkuu elintapojen osalta. <https://pohde.fi/ajankohtaista/uutiset/osallistu-ja-vaikuta-terveellisten-elintapojen-kysely/> (100 vastausta tuli viikossa)
- Lipas- ja Hyte-osaamisen pilotit etenevät suunnitelman mukaan, samoin tekninen kehittäminen.
- Sidosryhmien kanssa yhteinen työskentely jatkuu, jalkautumista messuille. Jos teillä vinkata hyviä tapahtumia, otamme vastaan ja pyrimme jalkautumaan mahdollisuuksien mukaan. Suunnittelemme ja toteutamme digitaalisen jalkauttamisen tarjottimen ja sen toimintamallien käyttöönoton tueksi.
- PTV-tuki alueelle jatkuu aktiivisena. Yhteys sami.kainulainen@pohde.fi, jos kunnassa tarvitaan tukea.
- Järjestöjen ja seurakuntien kanssa yhteistyö jatkuu Terhin vedolla.
- Työmme verkkosivut: <https://pohde.fi/tietoa-meista/kehittaminen-ja-innovaatiot/kehittamishankkeet/kestavan-kasvun-ohjelma-2/pilari-4-investointi-2/>

Hyryn tehtävät seurantaryhmänä hyte-palvelutarjottimen osalta

- ✓ Ohjaa Pohteen hyte-palvelutarjottimen ja siihen liittyvien toimintamallien kehittämistä ja sisältöjä yhdessä hanketiimin ja sidosryhmien kanssa
- ✓ Hyry kokoontuu n. x4/v, hyte-tiimi tulee mukaan tarpeen mukaan
- ✓ Tukee palvelutarjottimen ja siihen liittyvien toimintamallien suunnittelua ja käyttöönottoa sekä juurruttamista asiakkaiden käyttöön ja asiakasohjaukseen ammattilaisille.
- ✓ Tukee sidosryhmien yhteistyöskentelyä tarjottimen sisältöjen osalta. Palvelutietovaranto (PTV) tuki.
- ✓ Muut tehtävät?

Keskustelua

- Yritykset eivät tule tässä vaiheessa tarjottimelle. Laadun varmistaminen ja tuki jo nykyisille PTV:stä nouseville palveluille on työlästä (yli 9000 palvelua). Lisäksi THL linjaus:
 3. Suomen kestävän kasvun ohjelman hankekauden aikana yritysten toiminnan näkyvyyttä palvelutarjottimella voidaan tarkastella alue- ja tapauskohtaisesti. Tarkastelussa tulee huomioida, että hankerahoitusta ei voi kohdentaa yritysten palvelujen ja toiminnan kehittämiseen, eikä näkyvyydellä saa aiheuttaa vähäistä suurempia kilpailuvaikutuksia.
 4. Seurakuntien ja uskonnollisten yhteisöjen yleishyödyllinen toiminta voi sisältyä palvelutarjottimeen. Seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt ovat tärkeitä toimijoita alueiden hyte-verkostoissa ja hyte-palvelujen ja -toiminnan järjestäjinä. Suomen kestävän kasvun ohjelman rahoituksen rajausten vuoksi hankerahoitusta ei voi kohdentaa seurakuntien ja uskonnollisten yhteisöjen palvelujen ja toiminnan kehittämiseen.
- Kysyttävää palvelutarjottimen sisällöllisestä tai teknisestä toteuttamisesta?
- Mitä tarjottimelle olisi hyvä tuoda, mitä ei ole vielä suunniteltu sinne?
- Millaista tukea voitte antaa palvelutarjottimen käyttöönottoon alueen asukkaille ja ammattilaisille?

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Kiitos!

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan monitoimijaisesti ja moniammatillisesti. Vain yhteistyöllä, samaan suuntaan tehden, vaikuttavia menetelmiä käyttäen saadaan alueen asukkaiden ja hyvinvoinnin ja terveyden tilanne kohenemaan.

Ota yhteyttä!

Projektiryhmä	Nimi	Työtehtävä	Vastuu projektissa
	Saila Suuniittu Saila.suunnittu@pohde.fi	Projektipäällikkö	<ul style="list-style-type: none">Vastuu palvelukonseptin kehittämisestä, suunnittelusta, määrittelystä, toimeenpanosta ja käyttöönotosta
	Terhi Virkkunen Terhi.virkkunen@pohde.fi	Projektsuunnittelija	<ul style="list-style-type: none">Kolmannen sektorin palveluiden integrointi palvelutarjottimeen.Lähellä.fi ja PTVPalvelutarjottimen kehittäminen, toimeenpano ja käyttöönotto (tekninen kehitys ja ratkaisut, koulutus)
	Ulla Honkamäki Ulla.honkamaki@pohde.fi	Projektsuunnittelija	<ul style="list-style-type: none">Palvelukonseptin tietoteknisten ratkaisujen, integraatioiden, kokonaisarkkitehtuurin suunnittelu ja kehittäminen (50%)Hyvinvoinnin edistämisen digitaalisten palveluiden, toimintojen ja toimintamallien kehittäminen (50%)
	Anne-Mari Ehrola Anne-mari.ehrola@pohde.fi	Projektsuunnittelija	<ul style="list-style-type: none">Etä-elintapaohjauksen prosessi ja pilotointiElintapaohjauksen sisältöjen toteuttaminen ja kehittäminen palvelutarjottimelle
	Riitta Niinikoski Riitta.niinikoski@pohde.fi	Projektsuunnittelija	<ul style="list-style-type: none">PTV tuki/ kunnatPalvelutarjottimen kehittäminen, toimeenpano ja käyttöönotto (koulutus, viestintä ja markkinointi).
	Sami Kainulainen Sami.kainulainen@pohde.fi	Projektsuunnittelija	<ul style="list-style-type: none">PTV tuki/ kunnatPalvelutarjottimen kehittäminen, toimeenpano ja käyttöönotto (koulutus, viestintä ja markkinointi).
	Sanna Juutinen Sanna.juutinen@pohde.fi	Projektityöntekijä	<ul style="list-style-type: none">Markkinointi ja viestintä30% hytke-tiimissä
	Sami Jussiniemi Sami.jussiniemi@pohde.fi	Kehittämispäällikkö, erityisasiantuntija	<ul style="list-style-type: none">Hyte-palvelutarjotinHankinnat40% tiimissä
	Anniina Halonen Anniina.halonen@pohde.fi	Projektsuunnittelija	<ul style="list-style-type: none">Hyvinvointilähetteen toimintamallin suunnittelu, pilotointi
	Heidi Hankonen Heidi.hankonen@pohde.fi	Projektsuunnittelija	<ul style="list-style-type: none">Chatbot kehittäminen, pilotointi,

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Palvelumuotoilun tuotoksia

- Seuraavilla dioilla poimintoja pamu-projektista, mutta lisäksi luotu mm. käyttäjäprofiilit, sisältökonsepti ehdotuksia, käyttöönottosuunnitelma
- Kumppanina Kaskas Oy

Työn viisi vaihetta

Muotoiluhaasteen rajaaminen ja toimintaympäristön analyysointi.

Käyttäjymmärryksen kerääminen ja nykytilan kartoittaminen ryhmähaastatteluilla.

Käyttäjymmärryksen pohjalta nousseiden konseptiaihioiden, toimintamallin kuvauksen ja käyttötapauskuvausten yhteiskehittäminen työpajoissa Oulussa, Hailuodossa, Ylivieskassa ja etänä.

Konseptiaihioiden ja käyttötapauskuvausten testaus kolmessa fokusryhmässä.

Käyttäjymmärryksen sekä siitä nousseiden kehitysehdotusten ja ratkaisujen paketointi.

Käyttäjän palvelupolun eri vaiheet:

miten löydän hyte-palvelutarjottimen ja miten siitä tulee osa arkeani?

1

Motivaatio

Mitkä ovat käyttäjäryhmän lähtökohdat hyvinvointia ja terveyttä edistävän verkkopalvelun käyttämiseen?

Miksi käyttäjä haluaa edistää omaa terveyttä ja hyvinvointia digitaalisten palvelujen avulla?

2

Markkinointi ja tiedonhaku

Miten käyttäjä löytää, ohjataan tai hakeutuu verkkopalvelun pariin?

Missä kanavissa ja kohtaamisissa käyttäjälle kannattaa kertoa verkkopalvelusta?

Millainen markkinointi ja viestintä puhuttelee käyttäjää?

3

Ensivaikutelma

Mikä saa käyttäjän kiinnostumaan verkkopalvelusta? Mikä saa sulkemaan sivuston?

Missä tilanteissa ja kohtaamisissa käyttäjä voi saada ensivaikutelman verkkopalvelusta?

4

Sisältöjen löytäminen

Mitä tietoja ja sisältöjä käyttäjä haluaa verkkopalvelun tarjoavan?

Mitä kautta käyttäjä voi päätyä yksittäisten sisältöjen pariin?

5

Innostuminen ja sitoutuminen

Mikä saa käyttäjän palaamaan uudelleen verkkosivun pariin?

Mitkä asiat tukevat verkkopalvelun säännöllistä käyttämistä osana arkea?

Kotona asuva ikäihminen

Yli 65-vuotiaat ikääntyneet muodostavat ison osan Pohjois-Pohjanmaan väestöstä (20,9 % vuonna 2022). Ikäihmisiä käsitellään usein yhtenä ryhmänä, mutta kotona asuvien ikäihmisten kunto ja tarpeet vaihtelevat suuren tuen tarpeessa olevista aktiivisiin ja fyysisesti hyväkuntoisiin. Iso osa ikäihmisistä käyttää internetiä ja digipalveluja sujuvasti, mutta moni kaipaa opastusta sähköisten palvelujen käyttöön.

“Käyn ABC:n parlamentissa parantamassa maailmaa. Se piristää kummasti.”

“Nuorempana mielti, että terveys on sitä, että puuttuu sairaudet. Vanhempana olen oppinut, että sairauksia on, mutta terveet päivät sisältävät liikuntaa, kavereita, ystäviä ja hyvää ruokaa.”

“Korona mökkeytti ja yksinäisti ihmiset seinien sisälle. On vaikea päästä liikkeelle kun on pari vuotta ollut kotonaan.”

“Kun tulee fyysisessä kunnossa muutoksia niin tarvitaan asiantuntijan ohjaamista. Asiantuntija kertoo, ettei vamma ole este osallistumiselle vaan mennään sen tilanteen mukaan.”

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Työtön tai osittain työelämässä oleva

Työttömien ja osittain työelämässä olevien kohderyhmä on Pohjois-Pohjanmaalla monimuotoinen. Elokuussa 2023 alueella oli yhteensä 19 800 työtöntä työnhakijaa, Moni heistä tarvitsee työllistymisen ja työkyvyn tukea, mutta palvelut ja tuki on pirstaleista. Usein heikko taloudellinen tilanne vaikuttaa arkeen ja hyvinvointiin. Digipalvelujen käyttö on monille luontevaa ja verkossa tutustutaan ja vietetään aikaa yhdessä muiden kanssa. On kuitenkin myös heitä, jotka tarvitsevat verkossa asiointiin tukea tai joilla ei ole sopivia laitteita.

“Pois täältä kotoakin olisi hyvä päästä. Että kotiinkin pystyy laitostumaan, jos ei käy ihmisten ilmoilla. Niin se aina vaan nousee se kynnyks korkeammalle.”

“No minä itsekin tykkään lenkkeillä. Pyritään joka päivä käydä.”

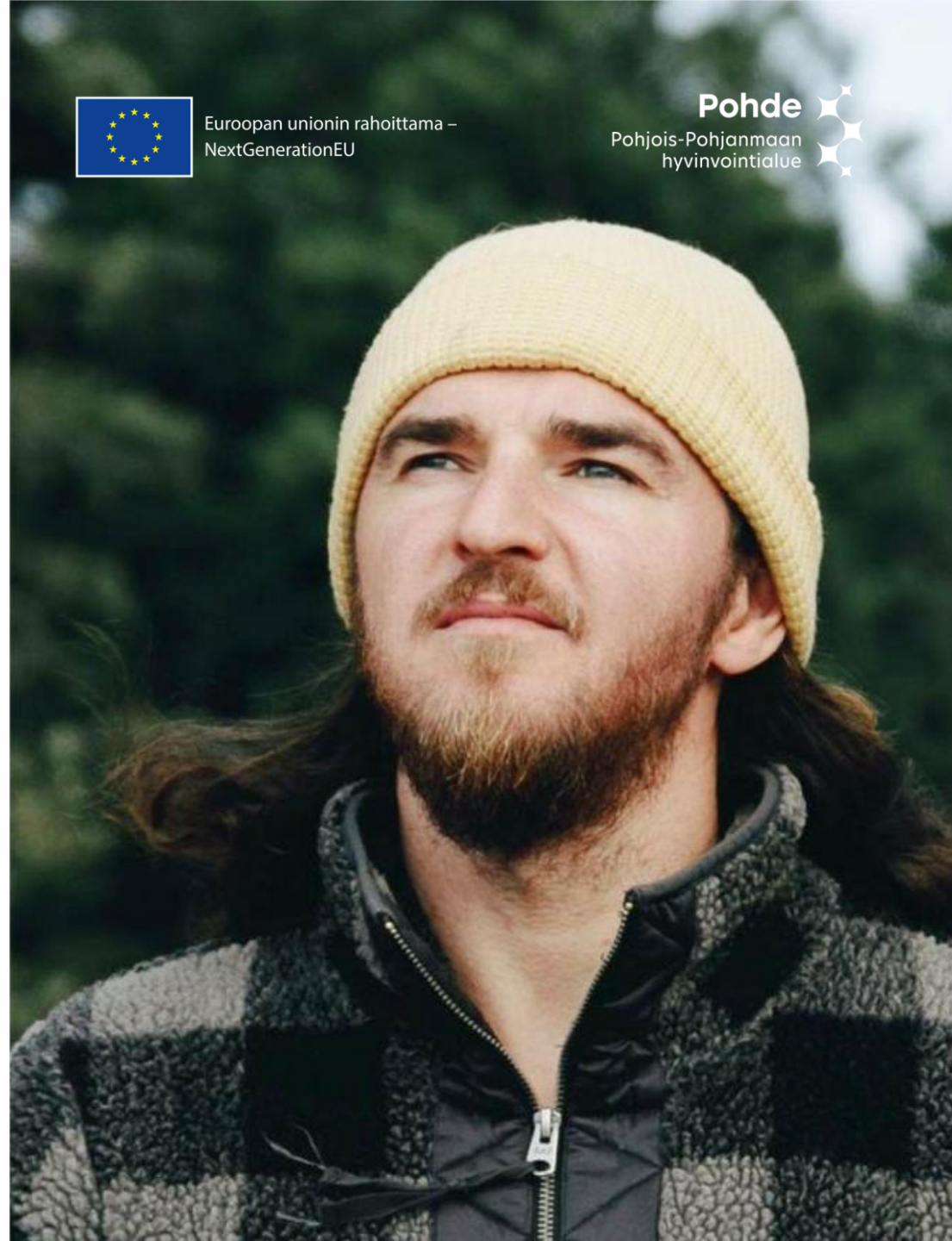
“Ja sitten minä tykkään kuunnella ihmisten puhetta. Yleensä menen kattoo jotain videoita nettiin – jos on mielenkiintoisia aiheita, niin se jotenkin rauhoittaa, kun saan kuunnella. Se on vähän semmonen erityisempi rentoutumiskeino mulle.”

“Mulle tällöinen kaiken näköinen käsillä tekeminen on ollut tosi kauan aikaa tärkeää. Semmoinen asia, mikä pitää yllä mielen hyvinvointia, kun on pitkään kärsinyt erilaisista kroonisista kivuista ja muuta, niin ne on hirveän tärkeä osa.”

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Ruuhkavuosia elävä työkäinen

Ruuhkavuosia elävät ovat suuri potentiaalinen käyttäjäryhmä verkkopalvelulle. Kohderyhmä on kirjava: esimerkiksi perheiden taloudelliset ja sosiaaliset lähtökohdat vaihtelevat. Työ- ja perhe-elämän välillä tasapainoilu on iso kohderyhmän arkea määrittelevä tekijä. Valtaosa ruuhkavuosia elävistä osaa ja haluaa käyttää digitaalisia palveluita sujuvasti arjessaan.

“Kun on lapset, pitkiä työpäiviä ja vähän opiskellaan, sosiaaliin suhteisiin pitää varata aikaa, Työelämä repii jaksamista, ei yksinkertaisesti jaksaa ylläpitää hyvinvointia.”

“Tenavafudista vedän, koska oma poika pelaa. Tenavafudiksessa olen vaikuttunut arvopohjasta ja siksi olen mukana edelleen.”

“Meillähän on valtavan iso joukko ihan työkäisiä työssäkäyviä ihmisiä, joilla ei ole käytännössä taloudellisia resursseja tehdä mitään ja heillä ei ole oikeutta mihinkään kelaan.”

“Aikasidonnaisuus estää harrastamasta, illat olen töissä eikä osallistuminen onnistu.”

“Tietysti kun tässä elää tällöisiä kiihkeitä ruuhkavuosia, niin ehkä se ohjattu harrastustoiminta itsellä painottuu sitten tällöiseen palauttavaan ja tasapainoa vahvistavaan.”

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Ohjaava ammattilainen

Pohjois-Pohjanmaan asukkaat saavat ohjausta, tukea ja tietoa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja palveluista monissa tilanteissa ja monilta eri ammattilaisilta: esimerkiksi asiakas- ja palveluohjaajilta, hankkeiden, järjestöjen, seurakuntien ja opistojen työntekijöiltä, sote-ammattilaisilta ja kuntien hyte-koordinaattoreilta. Hyvinvointialueiden ja kuntien välisen työnjaon muuttuminen näkyy ammattilaisten arjessa monella tavalla ja yhteistyön malleja etsitään.

“Työntekijät isossa organisaatiossa ovat vaikeasti tavoitettavissa, kasvotonta, ihmiset ovat tottuneet asioimaan kunnantalolla tai konttoreissa.”

“Yhtenäiset ohjeistukset ja periaatteet ovat oikeasti tärkeitä, että pystyttäisiin tarjoamaan tasalaatuista palvelua, olipa missä tahansa kunnassa meidän asiakkaat. Ne on myöskin meidän työntekijöiden tukena ja turvana tiukoissa tilanteissa.”

“Itse olen törmännyt eniten että juurikin palveluihin hakeutumisesta kysytään ja siihen halutaan tukea, että mistä löytyy ja miten saa yhteyden sinne ja voidaanko varata yhdessä aikaa vaikka psykiatriselle sairaanhoitajalle tai työttömien terveystarkastukseen.”

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvoinnin verkkopalvelun toimintamallin visuaalinen kuvaus asukkaalle

Hyvinvoinnin verkkopalvelun avulla hyvinvoinnista huolehtiminen on aiempaa helpompaa ja innostavampaa. Löydä Pohjois-Pohjanmaan koko hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelutarjonta yhdestä paikasta.

Tutustu ja syvenny
Vahvista hyvinvointiasi itsenäisesti tai yhdessä ammattilaisen kanssa.

Löydä tarjonta
Hyvinvointia tukevat palvelut löydettävissä helposti yhdestä paikasta.

Tukea arkeen
Hyödynnä arkeen sopivia tietoja, vinkkejä ja ohjeita.

Yhteenveto palvelumuotoilun tuloksista

Pohteen työn tuloksena syntyy digitaalinen hyte-palvelutarjotin, jonka avulla koko Pohjois-Pohjanmaan alueen asukkailla on nykyistä paremmat tiedot ja taidot ylläpitää omaa ja läheistensä terveyttä ja hyvinvointia. Hyte-palveluiden kehittämisen aikana alueen asukkailla syntyy kipinä oman sekä lähipiirin terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen.

Palvelumuotoilun avulla tuettiin tätä tavoitetta lisäämällä ymmärrystä eri käyttäjien tarpeista ja toiveista. Mittariksi asetettiin onnistunut valintojen, rajausten ja konseptien testaus erilaisille käyttäjille fokusryhmien avulla. Valittujen käyttäjäryhmien edustajat osallistuivat työhön kaikissa sen vaiheissa. Työttömien ja osa-aikaisesti työssä olevien käyttäjäryhmän haastatteluihin ja työpajoihin ei saatu yhtä paljon osallistujia kuin muista käyttäjäryhmistä. Heitä koskevaa ymmärrystä täydennettiin siksi Pohteen itse 14.2.2024 järjestämien työpajojen ja keskustelujen sekä käyttäjäryhmän kanssa työskentelevien ammattilaisten näkemyksillä. Ymmärrystä työttömien ja osa-aikaisesti työssä olevien tarpeista verkkopalvelulle on syytä täydentää tämän hankkeen päätyttyä.

Lisäksi palvelumuotoilun toivottiin tuottavan käyttäjien odotuksista ja tarpeista koostettuja lähtökohtia toimintamallin kehittämisen seuraavia vaiheita varten. Toimintamallia työstettiin yhteiskehittämisen menetelmin työpajoissa eri käyttäjäryhmien kanssa. Tärkeä osa onnistumista olivat myös työpajat Pohteen hyte-palvelutarjottimesta vastaavan tiimin kanssa.

Projektissa haluttiin tavoittaa pohjoispohjalainen ääni, joka tekee palveluista tunnistettavat, kiinnostavat ja samaistuttavat. Työn punaisena lankana toimi pohjoispohjalainen hyvinvointikäsitys. Esimerkiksi palvelumuotoilun taustahaastatteluissa hahmotettiin, mitkä ovat pohjoispohjanmaalaisten arjen hyvinvoinnin peruspilareita. Tätä ymmärrystä täydennettiin työpajoissa. Myös verkkopalvelun teemakokonaisuudet perustuvat osin hyvinvointikäsitykseen.

Rajauksia ja valintoja tehtiin alueen asukkaiden kanssa keskustelemalla työn kaikissa vaiheissa. Verkkopalvelun käyttäjiltä kerätty palaute on jatkossa tärkeä työkalu onnistumisen seurantaan ja pohjoispohjalaisen äänen varmistamiseen.

Työn yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Suomen kestävän kehityksen toimikunnan strategian seurannan (2023) mukaan Suomessa väestön terveyden ja toimintakyvyn myönteinen kehitys pysähtyi eri mittareilla 2010-luvulla. Suomalaiset voivat fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti huonommin. Syitä ovat mm. jatkuva istuminen, vähäinen arjen liikkuminen ja digitalisoituminen. Yhteiskunnassa pitäisi edistää paremmin terveyttä ja hyvinvointia ja ehkäistä siten sairauksien syntymistä. Terveydenhuollon professori Kristiina Patjan (2023) mukaan kansalaisia on autettava tekemään päätöksiä, jotka tukevat terveyttä ja hyvinvointia. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvoinnin verkkopalvelu pyrkii juuri tähän.

Jatkossa tieto terveyttä ja hyvinvointia tukevista palveluista löytyy yhden verkkopalvelun alta. Palveluiden saavutettavuuden parantaminen on tärkeää ennaltaehkäisyyn ja koko alueen asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kannalta.

Verkkopalvelu on kuitenkin vain yksi väline, jolla terveyttä ja hyvinvointia edistetään. Tässä palvelumuotoiluhankkeessa nousi esiin, että viestinnän ja tiedon jakamisen rinnalla tarvitaan järjestelmätason toimia: esim. peruskoulutusta, joka opettaa pienestä saakka pitämään huolta omasta hyvinvoinnista ja maankäyttöä, joka tukee arjen kestävää liikkumista ja turvaa lähiluonnon. Esteet, joita tässä projektissa haastatellut nostivat esille eivät liittyneet siihen, etteivätkö pohjoispohjalaiset pitäisi hyvinvoinnistaan huolehtimista tärkeänä.

Pohjoispohjalaisesta hyvinvointikäsitteestä korostuivat tämän työn haastatteluissa turvallisuus ja suhteet toisiin ihmisiin. Hyvinvoinnin palveluiden ja tiedon rinnalle tarvitaan toimia, jotka lisäävät luottamusta hyte- ja sote-sektoreihin. Työtä luottamuksen rakentamiseksi on tehty verkkopalvelua kehitettäessä, mutta vuoropuhelua alueen asukkaiden ja eri sektoreiden ammattilaisten kanssa on käytävä jatkuvasti, myös verkkopalvelun julkaisun jälkeen.

Lähteet:

- [Väestön terveys- ja hyvinvointikatsaus 2023: tavoitteena sosiaalisesti kestävä Suomi](#)
- [Tutkija suositaa: ennaltaehkäisy on tehokkain tapa tukea terveyttä](#)
- [VNK, 2023: Pyöräily ja kävely ovat muutakin kuin liikkumista paikasta toiseen. Pelastavatko ne kansanterveyden?](#)

Vaikutusten ennakoarviointi

Pohteen hyte-palvelutarjottimen onnistumiseen ja vaikuttavuuden arviointiin vaikuttavat tulevaisuudessa monet tekijät.

[Kansallisen hyte-palvelukonseptin tavoitteena](#) on, että asukkaat ja ammattilaiset löytävät jatkossa helposti oman alueensa kuntien ja kolmannen sektorin tarjoamat palvelut ja toiminnan, jotka edistävät hyvinvointia, työ- ja toimintakykyä, pärjäävyyttä, terveyttä ja osallisuutta. Digitaalisen alustan kehittämistä ohjaava visio on "Hyvinvointia tukeva toiminta helposti löydettäväksi." Onnistuessaan Pohteen hyte-palvelutarjotin toteuttaa palvelukonseptin tavoitetta sekä digikehittämisen visiota. Sitä, miten hyvin palvelutarjotin vastaa [THL:n asettamiin kriteereihin](#), voidaan arvioida vasta toteutuksen jälkeen.

Onnistuessaan hyte-palvelutarjotin edistää [kaikkia Pohteen hyvinvointisuunnitelman Mielen ja kehon hyvinvointi -painopisteen tavoitteita](#) sekä läpileikkaavaa tavoitetta siitä, että asukas ja hänen läheisensä saavat paremmin apua ja tukea.

Digitaalinen hyte-palvelutarjotin tukee isompien ongelmien ennaltaehkäisyä. Tähän on nostettu muutamia avainlukuja säästöistä, joita on mahdollista saavuttaa jos palvelutarjottimelta löytyvän tiedon tai palvelujen avulla voidaan tukea painonhallintaa ja mielenterveyttä. Säästöjen toteutumiseksi tarvitaan kuitenkin myös sote-palveluita.

Liikkumattomuus maksaa tällä hetkellä yhteensä 110 miljoonaa euroa vuodessa, liiallinen paikallaan oleminen puolestaan 133 miljoonaa euroa vuodessa.

→ Noin miljoonan euron säästö on mahdollista saavuttaa, jos 929 aikuisen painoindeksi pysyy alle 30:n.

Heikentynyt mielenterveys maksaa yhtä palkansaajaa kohti 3500 euroa vuodessa. Itsemurhien hinta taas on yhteensä vähintään 24 miljoonaa euroa vuodessa.

→ Noin miljoonan euron säästö on mahdollista saavuttaa, jos ehkäisemme kolmen nuoren aikuisen itsemurhakuoleman.

Lähde: [Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelma 2024-2025](#)

Hallintamalli

Hallintamallia tarvitaan, jotta sivusto toimii sujuvasti, täyttää käyttäjien tarpeet ja tukee organisaation sekä kansallisia strategisia tavoitteita.

Selkeä vastuunjako, laadun ja tietoturvan ylläpitäminen, tehokas sisällönhallinta, käyttäjätuki sekä yhteistyön parantaminen ovat avaintekijöitä palvelun hallinnan onnistumisessa.

Hallintamalliin on kuvattu omistajuus, ohjausryhmä, tekninen ylläpito ja tukipalvelut, teknologiat ja niiden ylläpito, sivuston pääkäyttäjän tehtävät ja resurssi, Pohteen viestinnän-, järjestämistoiminnon ja tietohallinnon roolit, käyttöönotto- ja markkinointisuunnitelmat. Lisäksi on kuvattu toimia laadunvalvonnasta, GDPR ja tietoturvasta ja saavutettavuudesta.

Seuraavalla dialla kuvattu vain yleinen piirros hallintamallista.

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

